

Com un grapat de papallones

És una imatge que perviu al cor de la memòria i a la boca de l'estómac, amb la qualitat de les visions: sobrevolem la costa nord-africana a baixa altura, un vol nocturn amb remors de quatri-motor que inunden la cabina, oberta ara a l'aire fresc. A baix, un garbuix de cossos que s'afanyen al voltant d'una llum que tremola. Papallones al voltant d'un fanal: tot un poble que corre per no perdre's el començament de la pel·lícula. En Claud, bell com els aviadors d'un temps —he descobert un volum de Blaise Cendrars a sota la seva cadira, *Le lotissement*

du ciel— fa baixar el quatri-motor i feim dues voltes a la plaça. La pantalla dibuixa uns rostres en primer pla i un paisatge de muntanyes nevades. No reconeixem el film. Entre el renou dels motors, sentim els crits que la gent ens dedica. Som l'inevitable dragó que entra en escena. O un altre insecte atret per la llum. *Venga, una volta més... Impossible de reconèixer, els autors!*. Guanyem altura i reprenem el rumb. *Sempre és així a les nits d'estiu*, em respon en Claud oferint-me un dels seus Muratti. *A vegades és King Kong, d'altres Cantant sota la pluja... O una d'En Bruce Lee.*

Ara, la terra queda lluny. Res més que el mar i el cel estelat. ¿Existeix aquesta constel·lació que dibuixa el perfil de la torre Eiffel, com conta Cendrars a *La Tour Eiffel sidérale?*, ¿Com es deu veure la terra des d'allà dalt, quan a tots els pobles petits s'il·luminen les pantalles dels cinemes d'estiu?. Fa bon estar pensant que per uns moments la humanitat no és més que això, un grapat de papallones embogides per la llum d'un fanal que conta històries que solen acabar bé. I els nostres quatre motors roent contra la nit.

EMILI MANZANO

VÉS-TE'N A L'OEST, JOVE ESCRIPTOR

Aquesta recomanació, amb una clara connotació despectiva, se li entimava a tot aquell aspirant a escriptor que tengués el coratge de viatjar al Hollywood de les primeres dècades de segle, i treballar en el món del cine.

Sol dir-se que els guions de començaments del cine mut, a penes varen existir; només uns trossos de papers desmanegats permetien als grans directores de l'època —De Mille, Griffith i d'altres— rodar les seves grans produccions. Als crèdits d'aquests films, la paraula guionista no tenia sentit, tot i que s'estilava que escriptors de renom es prestassin a figurar-hi. Tot i això, començava a sorgir una subspecie professional especialitzada en la creació de gags, en adaptacions i supervisió d'arguments, en la redacció de títols, etc. El mateix Hitchcock, il·lustrador de títols quan era jove, recorda els més freqüents de l'estil «*l va arribar el dia...*» «*L'endemà dematí...*»; i com, amb ells, era possible reescriure el guió després del muntatge i convertir més d'un drama en una comèdia, o alterar completament el contingut i el sentit d'una història.

L'any 1910, el periodista Garduer Sullivan va rebre l'encàrrec de T.H. Ince de redactar la descripció literal de cada pla que s'havia de rodar, i un esquema amb indicacions tècniques sobre el contingut de cada escena. Probablement, va ser el primer antecedent del que avui coneixem com a guió cinematogràfic. Algú s'enorgullia que els guions de les primeres cintes de ficció haurien cabut còmodament en el remitent d'un sobre de correus. Així, per exemple, el guió de *The Great Train Robbery* hauria resultat com segueix: «*Atracament al tren; una escena de ball; la fugida.*».

L'arribada del cine sonor va produir canvis radicals en la naturalesa dels guions. Es va fer pràctica habitual la col·laboració entre els veterans guionistes del cine mut, que aportaven la seva experiència